

ГОЛОВНЕ

ХРОНІКИ РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКОЇ ВІЙНИ

№109, 30 серпня–6 вересня, 2022

ВСУ ЗВІЛЬНИЛИ НИЗКУ НАСЕЛЕНИХ ПУНКТІВ НА ПІВДНІ УКРАЇНИ, ПІДГОТОВКУ ДО ПСЕВДОРЕФЕРЕНДУМУ У ХЕРСОНСЬКІЙ ОБЛАСТІ ЗУПИНИЛИ

4 вересня були [оприлюднені](#) повідомлення про звільнення одного населеного пункту на Донеччині та двох — на півдні України. За [заявами](#) посадовців, з міркувань безпеки їхні назви не повідомляють, проте того ж дня Офіс Президента України [заявив](#) про звільнення селища Високопілля (Херсонська область). Завдяки контрнаступу підготовку російських сил до проведення псевдореферендуму в Херсонській області було [призупинено](#).

За оцінками Інституту вивчення війни (ISW), контрнаступ українських збройних сил на півдні країни, ймовірно, не призведе до негайного звільнення територій від окупантів. Проте їхньою метою є виведення з ладу ключових логістичних вузлів, які підтримують російські операції. Представники Білого дому [повідомляють](#), що США останні кілька місяців допомагали ЗСУ підготуватися до контрнаступу та виконували конкретні запити на постачання зброї.

[Огляд](#) протиповітряного озброєння, яке має Україна, та потреби в ньому опублікувало "Громадське". Російська служба ВВС [підрахувала](#), що за півроку російська армія втратила в Україні щонайменше 900 елітних військовослужбовців. Про ситуацію в регіонах станом на ранок 6 вересня — [тут](#), а на фронті — [тут](#).

Фото: Високопілля. Херсонська область/[Кирило Тимошенко](#)

ПОНАД 7000 МИРНИХ МЕШКАНЦІВ ЗАГИНУЛИ В УКРАЇНІ ПІД ЧАС ВІЙНИ

Київську область звільнили від окупантів наприкінці березня, проте тіла загиблих мирних мешканців знаходять і досі. Станом на 1 вересня [знайдено](#) 1356 тіл мешканців, які загинули під час окупації, майже 200 осіб вважаються зниклими безвісти. В усіх регіонах країни [загинуло](#) понад 7 тисяч мирних мешканців, ще 5,5 тисяч поранені внаслідок російських обстрілів. За даними Офісу генпрокурора України, станом на 2 вересня зареєстровано 31506 злочинів агресії та воєнних злочинів, скоєних Росією.

Міжнародна правозахисна організація Human Rights Watch оприлюднила [доповідь](#) про фільтраційні табори та примусове вивезення українців із тимчасово окупованих територій до Росії. У тексті підкреслено, що примусове переміщення цивільних осіб — це серйозне порушення законів війни та воєнний злочин, у деяких випадках такі дії можуть визнати злочином проти людяності.

Національне інформаційне бюро України веде роботу зі збору даних та верифікації інформації про примусово [вивезених](#) до Росії людей: наразі встановлені особи приблизно 30 тисяч дорослих та майже 7300 дітей. Росія заявляє, що "з небезпечних районів України" було "евакуйовано", де-факто депортовано, понад 3 [мільйони](#) людей.

ПРОРОСІЙСЬКІ АКЦІЇ В ЄС

3 вересня в [Празі](#) відбулася акція проти політики уряду Чехії. Майже 70 тисяч учасників закликали, поміж іншим, скасувати санкції проти Росії та припинити постачати зброю Україні. 4 вересня акція пройшла в німецькому [Кельні](#), майже 2000 учасників вимагали від уряду країни припинити підтримку України та скасувати санкції щодо Росії. В [обох](#) країнах ініціаторами акцій були проросійські

сили. Аналіз ситуації в Чехії — [тут](#).

УКРАЇНА ПОВЕРНУЛА З ПОЛОНУ МАЙЖЕ 600 ОСІБ ЗА ПІВРОКУ

2 вересня на Донеччині відбувся обмін полоненими, Україні вдалося [повернути](#) 14 військовослужбовців, які потрапили до російського полону весною.

Усього з початку повномасштабної війни Україна [повернула](#) з російського полону майже 600 осіб, здебільшого військовослужбовців. Історії медиків маріупольського військового шпиталю, які перебувають у російському полоні — [тут](#).

КРАЇНИ-СОЮЗНИЦІ ЗБІЛЬШУЮТЬ ФІНАНСОВУ ДОПОМОГУ УКРАЇНІ

Президентка Європейської комісії Урсула фон дер Ляєн заявила, що цього тижня Брюссель запропонує Україні додаткові 5 мільярдів євро макрофінансової допомоги. Цю пропозицію мають схвалити Європарламент та Рада ЄС. Euractiv із посиланням на джерела [зазначає](#), що майже всі країни ЄС погодилися гарантувати ще 5 мільярдів євро макрофінансової допомоги Україні у формі довгострокових кредитів, проти цього рішення лише Угорщина.

Адміністрація президента США Джо Байдена [закликала](#) Конгрес США схвалити виділення 13,7 мільярда доларів для розв'язання проблем, які виникли внаслідок російського вторгнення в Україну. Більшу частину грошей — 11,7 мільярда доларів — планують спрямувати на допомогу Україні.

Фінляндія надасть Україні додаткову оборонну [допомогу розміром](#) 8,3 мільйонів євро.

Німеччина [планує](#) надати Україні додаткові 200 мільйонів євро на фінансування програм допомоги внутрішнім переселенцям.

Фонд компанії LEGO [пожертвує](#) майже 13,6 мільйонів доларів США на підтримку відновлення системи освіти в Україні.

У серпні 2022 року Україна отримала від партнерів рекордну суму фінансової допомоги — 4,6 мільярда доларів.

Фото: Місія МАГАТЕ оглядає наслідки обстрілів на даху однієї із будівель Запорізької АЕС/[МАГАТЕ](#)

ДЕЛЕГАЦІЯ МАГАТЕ ВІДВІДАЛА ЗАПОРІЗЬКУ АЕС

1 вересня делегація МАГАТЕ прибула на Запорізьку АЕС, захоплену російськими збройними силами. Співробітник ЗАЕС, ім'я якого не оприлюднюють, [розповів](#) "Суспільному" деталі: інспектори МАГАТЕ мали змогу пересуватися станцією й розмовляти зі співробітниками лише в присутності російських військових та

співробітників "Росатому". За його словами, росіяни переконували представників місії, що на станції присутні війська "радіологічного, хімічного та біологічного захисту", а не бойові підрозділи російської армії.

Місія [зафіксувала](#) фізичні ушкодження на території станції та складні умови праці українських фахівців, які змушені "співіснувати" з окупантами. У [звіті](#) МАГАТЕ підтверджується, що Росія розташувала на ЗАЕС техніку та військовослужбовців. Генеральний директор МАГАТЕ Рафаель Гроссі заявив про ухвалене рішення щодо постійної присутності на ЗАЕС двох представників МАГАТЕ. Президент України Володимир Зеленський висловив [розчарування](#), що МАГАТЕ не закликала Росію демілітаризувати територію станції, додав, що сподівається на "об'єктивні висновки з обставин на станції".

Генеральний штаб ЗСУ [повідомив](#), що перед приїздом комісії Росія вивезла із ЗАЕС усю військову техніку. Заступниця міністра оборони України Ганна Маляр також [зазначила](#), що Росія обстрілювала місто Енергодар, щоби спровокувати місію МАГАТЕ.

3 вересня один із двох робочих енергоблоків ЗАЕС був знову [відключений](#) від мережі. Присутні на станції експерти МАГАТЕ повідомляють, що ЗАЕС і надалі постачає електроенергію до енергосистеми України через резервну лінію. Водночас окупаційні сили заявляють, що електроенергія йде лише на захоплені території. 5 вересня внаслідок інтенсивного обстрілу станція була повністю [від'єднана](#) від енергомережі України.

Кабінет Міністрів України [пропонує](#) запровадити санкції проти російської державної корпорації "Росатом", яка є керує російськими атомними об'єктами та з часу окупації втручається в роботу Запорізької АЕС.

НОВІ ОБМЕЖЕННЯ ДЛЯ РОСІЙСЬКИХ НАФТИ ТА ГАЗУ

Країни "Великої сімки" (G7) змогли досягти [домовленості](#) щодо розроблення заходів з обмежень цін на російську нафту, щоби позбавити Росію можливості вести війну проти України. За словами [посадовців](#), ці заходи здійснюватимуть разом з ембарго ЄС на імпорт російської нафти. Обмеження цін на нафту з РФ почне діяти з 5 грудня для сирової нафти та з 5 лютого — для нафтопродуктів. Водночас Єврокомісія [запропонувала обмежити](#) ціну на російський трубопровідний газ. Ці рішення ухвалюються на тлі [припинення](#) постачання газу в Європу російською компанією "Газпром" через газопровід "Північний потік", офіційно — з технічних причин. 5 вересня Кремль заявив, що постачання газу не буде відновлено, доки з Росії не знімуть санкції, які, за його словами, перешкоджають обслуговуванню агрегатів трубопроводу. На думку [Bloomberg](#), найгірший із варіантів розвитку подій — якщо Європа залишиться без російського газу, а ціни на нього значно зростуть внаслідок попиту на опалення. Це може призвести до соціальних заворушень та сумніву щодо доцільності підтримки України. Однак, скоріш за все, постачання газу до Європи триватиме, оскільки Росія не захоче втрачати джерело доходу. Канцлер ФРН Олаф Шольц заявив, що не вважає Росію надійним партнером у постачанні енергоносіїв, й [оголосив](#) про новий пакет заходів обсягом 65 мільярдів євро на боротьбу з наслідками енергетичної кризи.

Російські посадовці та експерти підготували доповідь для уряду РФ, у якій намагалися оцінити вплив санкцій, введених проти Росії через вторгнення в Україну. Про це [повідомляє](#) видання Bloomberg, яке отримало копію доповіді. Усі запропоновані сценарії передбачають посилення санкційного тиску через приєднання нових країн до обмежувальних заходів. Суворі відмова Європи від російської нафти та газу може призвести до тривалої та глибокої рецесії в Росії.

ДЛЯ РОСІЙСЬКИХ ШКОЛЯРІВ ВВОДЯТЬ ВИКЛАДАННЯ ПРОПАГАНДИСТСЬКИХ НАРАТИВІВ ПРО ВІЙНУ

Міністерство освіти Росії оголосило про введення щотижневої класної години під назвою "Розмови про важливе". Вони будуть присвячені обговоренню ключових аспектів життя людини в сучасній Росії. Згідно з методичними матеріалами, які оприлюднені онлайн, під час класної години також [пропагуватиметься](#) ведення воєнних дій Росією. Кілька російських громадських ініціатив оприлюднили відкрите звернення, у якому закликали педагогів та батьків відмовитися від цих занять. Думки про них [зібрала](#) "Медуза". [Розшифровку](#) однієї з проведених класних годин опублікувало видання "Важливі історії".

СПРОСТУВАННЯ ФЕЙКІВ

ЗМІ РОСІЇ РОЗПОВІДАЮТЬ ПРО ЗАКЛИК НІМЕЦЬКОГО ЖУРНАЛІСТА ДО УКРАЇНИ ВИЗНАТИ БЕЗНАДІЙНІСТЬ СПРОТИВУ. НАСПРАВДІ ЙОГО ЗАКЛИК — НАДАВАТИ УКРАЇНІ БІЛЬШЕ ОЗБРОЄНЬ

У російських ЗМІ ([1](#), [2](#), [3](#)) розповсюджуються повідомлення, що німецьке видання Die Welt нібито закликала Україну визнати не лише "втрату Донбасу", а й "безглуздість атак на Херсон". Причиною такого заклику нібито є те, що Україна "не здатна вплинути на успіхи Росії в спецоперації". Ці повідомлення є фейком.

Журналіст Die Welt Крістоф Шильц в авторській [колонці](#) зазначає, що країни Заходу досі дають Україні недостатньо зброї для перелому у війні. Стаття оприлюднена в розділі, який відображає її головну ідею — замала військова допомога. На думку автора, ознак того, що ситуація найближчим часом зміниться, немає. Російські пропагандисти цитують ці слова поза контекстом та надають їм геть іншого сенсу.

Журналіст зазначає, що Захід має ухвалити рішення — чи суттєво покращити оснащення України зброєю найближчим часом, чи залишити Україну "на відкуп російській військовій машині".

Отже, одна з основних думок автора статті — заклики до країн-партнерів, зокрема Німеччини, постачати Україні більше важкого озброєння, та не обмежуватися "промовами про підтримку".

Міністрка закордонних справ Німеччини Анналена Бербок [підтвердила](#), що її країна й надалі підтримуватиме Україну стільки, скільки потрібно. Проте голова Міноборони Німеччини [наголошує](#), що можливості Бундесверу для постачання зброї Україні майже вичерпані.

Цей бюлетень є продуктом міжнародної платформи громадянського суспільства CivilMPlus та підготовлений у рамках проєкту "Діалог за взаєморозуміння та право: посилення внеску громадянського суспільства у врегулювання конфлікту, демократичний та регіональний розвиток та підготовку безпечної реінтеграції на сході України". Проєкт реалізується за фінансової підтримки Федерального Міністерства закордонних справ Німеччини.